

N.F.S. Grundtvig "Om Schiller og Bruden fra Messina"

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.2, maj 2013

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1807 (SJ: 67)

D&U *Dag- og Udtogsbøger*, 1 (SJ:)

Teksten er etableret af Maria Jørgensen

Punktkommentarer og indledning er skrevet af Maria Jørgensen, redigeret af Johnny Kondrup og Vibeke A. Pedersen

Tekstredegørelse er skrevet af Maria Jørgensen, redigeret af Holger Berg og Johnny Kondrup

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Uffe Hansen

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[A:225]

Om Schiller og Bruden fra Messina .

Ak! falden er Schiller , den herlige Skiald,
Alt møre, hensmuldre hans Been under Jorden,
Ja, nylig forkyndte Kanonernes Torden
Os nær ved hans Gravhøi Germaniens Fald.
Men, hisset paa Himmels hvælvede Bue
Sig fæstede, straaleomgivet, hans Navn,
Og ei førend Solen har mistet sin Lue,
Kan Jorderigs Slægter forglemme hans Navn.

Italiens Hauge med Blomsten han pryded',
Omplantet fra Hellas med dristige Haand.

Naar vi giennemvandre den nyere Tid, for at finde Spor af den herlige Old, hvis Billede Historien skaber i os, og for – om muligt – at finde Naturer med Oldtidens glødende Liv, og den modnere Alders Tænken, da ville vi vist ikke ile forbi Schillers Gravhøj. Standse ville vi, og sige med Taaren i Øiet: Han var, han levede blandt os, hans høie Qvad |A:226 udrev os af den snevre Tilværelse, og hensatte os i den sande, evige Idyl, der omfatter alt det Herlige, hvortil Tiderne henpegede. Men, han førte os tillige med sikker Haand giennem Livet, ja nødte os næsten til at elske det, ved de Glimt af Høihed, han udlokkede fra dets Inderste, ved det Baand, han bød Videnskaben knytte mellem Jorden og Himmelen.

Det er ikke hædrende for Fædrelandets Litteratur, at saa Lidet af, hvad han qvad¹, og hvad han tænkte, kan læses paa vort Maal. Er maaskee Dannersproget virkelig saa snævert, at en Schillers |A:227Aand slet ikke kan bevæge sig i samme? Eller troe vore Forfattere stedse at have et vigtigere Hverv, end det, at lade hans Toner gienlyde i Danmarks Skove, eller frygte de, ei at blive hørte?

Det Sidste var vel, desværre! ofte Grunden, hvi vore Ædle ei omplantede flere af disse Germaniens skønne Blomster paa Fødelandets Jordbund. Hvorvidt nu denne Frygt er grundet, tør jeg ikke ligefrem bestemme; men saameget er vist, at Tonerne ere for høie og dybtgribende, til at fattes af en forkiælet og udmarvet Slægt, og at de, hvis høieste Nydelse er tankeløs Ruus eller bevidstløs Slummer, som, ved at see Svinet gnide sig mod Stolpen, erindres om den inderligste Sluttelse, de kiænde, hverken ville søge eller finde Nydelse hos en Schiller. For dem er Posas høie Ideer kun et Spindelvæv, de, som Fluere, ei tør vove at nærme sig. Huskende Regelen, de fik i deres Barndom, gabe de vel, men see dog ei et Glimt af det himmelske Lys, hvis Ahnelse selv gik forloren hos dem. Rinaldo er dem langt mere værd, end Karl Moor; thi hins Seier og Tab kunne de broderlig dele, men Poesiens Kiæmpe maa de belee, naar han, overvældet, segner til Jorden, uden at gribe Nydelsen, der synes at vinke ham.

Men ligesaa sandt er det vist ogsaa, at hvis en saadan ulykkelig Stemning er blevet mere udbredt iblandt os, da er det ikke den, vi, som Mennesker og |A:228Dannemænd, kunne ønske, og det er Enhvers hellige Pligt, at bidrage Sit til, at det vorder lettere for Ynglingen, i hvem den gudlige Gnist ei opluedes, at føle sig grebet af en høiere Aand i Snillets Udtalelser.

Held og Berømmelse med dem, der, følede deres høie Kald, byde os lytte til egne Toner! Det var større Uretfærdighed mod os selv, og de kommende Slægter, end imod dem, hvis vi vilde, at de skulde hensætte den stemte Harpe, for at tolke fremmede Syner; men dem paaligger det, som med mindre Kraft forene samme varme Følelse for det Skønne, og samme inderlige Sluttelse til det Høiere.

Giennemtrængt af Overbeviisning herom, beskæftigede jeg mig alt længe med en metrisk Oversættelse af Bruden fra Messina ; men, om jeg end turde vovet Udgivelsen, blev det stedse urigtigt, at byde Publikum en saadan, før det selv havde dømt, om jeg besad mere end den blotte Villie.

Min Beslutning blev derfor, at levere en Prøve, hvortil jeg vilde føiet en Oversættelse af Fortalen, om Korets Brug i Tragedien, med nærmere Udvikling af de mange interessante Ideer, der findes i samme. – Dette laae færdigt, da jeg saae hin Fortale andensteds oversat, og derfor vil jeg nu indskrænke mig til at sige et Par Ord om den af Fortalens Ideer, |A:229| der staaer i strængeste Forhold til Dramaet, som et Heelt.

Foreløbig maa jeg bemærke, at jeg anseer Bruden fra Messina som et sandt Produkt af den gamle Konst, saavidt nemlig, som et saadant nu er muligt. Den ubøielige Skiæbne fremtræder her i frygtelig Kamp med den livfuldeste Tilværelse, og denne forgaaer med en saa høi Rolighed, at ingen Klagelyd høres. En overjordisk Glands omstraaler Gestalterne, selv naar de staae i en Skygge, der vilde hylle sædvanlige Figurer.

Den Tvedragt, der, liig et Ildsvælg, adskiller Brødrene, og hvis gloende Lava omsyder deres Fødder ved hvert nærmende Skridt, er intet Produkt af usle Lidenskaber, men en vældig Hevnfurie, der med stræng Nødvendighed byder over sine udkaarne Offere.

Schiller siger i Fortalen: den høieste Nydelse er Gemyttets Frihed under alle Kræfternes levende Spil, og er dette saa, da maa dette Drama næsten heelt igiennem unde os den høieste Nydelse; thi uagtet den stærkeste Sysselsættelse af enhver Kraft, uagtet den høie Interesse, vi føle for de fremtrædende Figurer, see vi dog deres Undergang med samme Rolighed, som de selv.

Men, skulde ogsaa hin Sætning virkelig være sand, skulde denne rolige Nydelse være høiere, end den, os skiænkes af Don Karlos, og Karl Mor, af |A:230| Pigen fra Orleans , og ham, som er over dem Alle, af Hamlet?

Jeg bekiaender reent ud, at det for og hos mig ikke er saa, og jeg troer at være mig bevidst, hvorfor det kun paa een Punkt kan være saa.

Den Tilværelse, som fremtræder i Grækernes Dramer, og disses heldige Efterligninger, er ikke vor egen, og skiøndt vi med Uvillie see det Herligste knuses af Skiæbnens Haand, kunne vi dog ikke slutte os til dens Offere; thi de ønske ikke engang vor Medfølelse. Gives der et Øieblik, da vi, henrevne af deres Ulykke og Storhed, slutte dem i vor Favn, da finde vore Taarer ingen, hvormed de kunne blande sig, og deres Hierters rolige Slag bortjager vor gyngende Barm.

Ganske anderledes er det med Hamlet og de øvrige Nævnte. Hos dem finde vi samme dunkle Ahnelse, samme Misforhold

mellem Ønske og Væren, samme uvilkaarlige Stræben fremad, som boer i vort eget Bryst. De kiæmpe ikke med den retfærdige, alraadende Skiæbne, hvis Magt vi ærbødigt maa hylde, men med en Tilværelse, vi foragte, selv da, naar vi holdes af den. Herfra denne inderlige Sluttelse til disse, denne Sammensmelten med deres Væsen. Med dem ønske og haabe, klage og kiæmpe, blegne og falde vi.

A:231 At det, der saa hæftig drager os til dem, netop er en Mangel paa den høieste Kunst, tilstaaer jeg; men paastaaer ligesaa bestemt, at det er en Fylde af Poesie, der i den nye Tid stedse maa staae i et saadant Vexelforhold til Konsten, at de, tænkte i høieste Potens, ophæve hinanden.

Dog, hermed har jeg i det høieste kun retfærdiggjort min individuelle Følelse, og der staaer altsaa tilbage at undersøge, enten Konsten eller Poesien bør yde os den høieste Nydelse.

Schiller antager det første, og grunder sin Paastand derpaa, at man efter Nydelsen af et poetisk Drama føler sig dobbelt trykket af Virkeligheden, i hvilken man opvaagner af den korte Drøm. Derfor skal den sande Kunst i sin høieste Idealisme være reel, og lære Mennesket at bevæge sig frit under den tunge Vægt, som om han selv havde lagt den paa sine Skuldre.

Det er let at indsee, hvorledes Schiller har fattet denne Idee, samt at han fra sin Synspunkt har fuldkommen Ret. Det er gaaet ham, som det gik Göthe, og som det vel stedse maa gaae, selv de meest udmærkede Digtere, naar de komme saavidt, at de beskue sig selv. Efter at have bevæget sig i høiere Sværer, og ledte af en uvilkaarlig Tvang, ladet Poesien træde opponerende frem imod Virkeligheden, føle de sig ulykkelige i det, deres Liv i den høiere **A:232** Idee kun er kort og flygtigt; men den nødvendige Tilbagekomst til det Virkelige, fuld af dybeste Smerte.

Det er vel umuligt for Digteren, at hæve sig til et uafbrudt høiere Liv, og han øiner da kun een Havn, som Steffens saare passende kaldte Forsoning med Tilværelsen. Han klynger sig fast til den Tanke, at der i Existencen selv slumrer en Evne, hvorved den kan hæve sig til høiere Betydning, og vinde nogen Liighed med den Tilværelse, han før anskuede, som dens Modsatte. At fremløkke denne Evne, at lade Friheden udvikle sig af Nødvendigheden selv, sætter han nu som sit høieste Virkemaal, og fatter saaledes Ideen om den høieste Kunst. Heraf bliver det atter en nødvendig Følge, at han maa sætte den høieste Nydelse deri, hvor han troer at skue sit hele poetiske Livs nødvendige Resultat.

Tanken, at Mennesket kan finde sig fri, ved frivillig at adlyde Naturens Love, og føle sig hævet over den, som Hersker, fordi den adlyder sin egen Lov, er en aabenbar Illusion; thi Frihed ophæver nødvendig Underkastelse, og denne hiin, ligesom man ikke hersker, fordi man ikke er den eneste, der lyder. Er det nu vist, at hiin Tanke

maatte have Realitet, naar Nydelsen, som dens poetiske Fremstilling foraarsager, skulde være den høieste, og mangler nu denne Realitet, saa er det vel ogsaa beviist, at den høieste Nydelse ei her kan være tilstæde, skjøndt Ny|A:233delsen vist nok er høi for Digteren selv, da den, ham ubevidst, udspringer fra den poetiske Tilværelse, han stræber at omplante.

Ikke, naar Indtrykkene paa alle vort Væsens Dele ere lige stærke, men naar vi tage Deel i Noget med vort hele Væsen, som Heelt, have vi den høieste Nydelse, og naar et Produkt skal skiænke os den, maa Poesien legemlig fremtræde i samme, hadet af Tilværelsen, og opløfte os med sig over den. Vor hele Natur er da opløst i en Taarestrom; men Ahnelsen af det Evige omgiver den med sin Straalemur, saa intet af det Endelige, Usle, kan røre den, og vi leve da, ikke i en forædlet jordisk, men en overjordisk Tilværelse.

At denne Nydelse er hastig svindende, og forbittrer, som Erindring, paa en vis Maade Menneskets Liv, tilstaaes; men, saa sandt, som vi troe, at Tilværelsen, hvortil vi i Nydelsens Øieblik opsvinge os, vil engang vinde varig Realitet, saa nødvendig maa vi ogsaa belægge den med Prædicatet: den høieste.

Vil man end sige, at Gemyttet bør være frit under den høieste Nydelse, og at den uvilkaarlige Sluttelse til Poesiens Produkt kun bevirkes af de oprørte Lidenskaber, da maa jeg erindre, at det enkelte Udbrud af en Lidenskab i Livet vist nok forkynder Frihedens Ophør; men samle vi alle Lidenskaber i eet Begreb, da er deres Udtalelse den stærke Røst af en |A:234høiere Natur, og forkynde den høieste Frihed; thi Menneskets Frihed i høiere Forstand beskues i Evnen til at hæve sig paa en Punkt, hvorfra han kan nedskue paa Tilværelsen, sin i Livet overmægtige Fiende.

Vilde man heraf slutte, at Grækernes Dramer ei skiænkede Grækerne selv den høieste Nydelse, da bedrog man sig atter; thi hos dem var Livet Poesie, og de ahnede intet Høiere. Beskuelsen af den rolige Strid og Undergang maatte skiænke dem den høieste Nydelse; thi ved det umiddelbare Forhold til det almægtige Fatum sattes de ved Siden af Guderne.

Saa saare lidet er dog ikke oversat af ham. Hans Røvere , hans Kabale og Elskov , hans Wilhelm Tell ere udkomne i dansk Oversættelse. Af hans Don Carlos have ikke mindre end tre Oversættelser været begyndte og bebudede, en fra M. C. Brun , en fra Pastor Fr. Schmidt , og en fra Hr. J. Møller , og Undertegnede har netop i disse Dage selv havt den Idee, ligeledes dermed at prøve sit Held, ligesom han med enkelte Scener af Wallenstein , og Maria Stuart , har forsøgt det. En – nok næsten færdig – Oversættelse af

sidstnævnte Stykke er ydermere Undertegnede bekiændt; ogsaa af Schillers Digte og Afhandlinger have vi ikke lidet oversat. At hans Sørgepil ikke komme paa vor Skueplads, er en anden Sag; dog torde maaskee her Skylden være dobbelt, Skuepladsens og Publicums. K. R.

Bruden fra Messina .

Messinas Borgere, kiede af Fyrsternes Strid, have fordret af Moderen, at hun skal forlige dem. Hun har nu samlet begge sine Sønner hos sig, og paa Skuepladsen see vi Koret, deelt i tvende Halvkor. Det første bestaaer af Oldinge, det andet af Ynglinge.

Korenes Anførere tale:

Første Kor.

Ærbødig jeg hilser
Dig, brammende Halle,
Dig, min Beherskers
Glimrende Vugge,
Taget, som hviler paa Søilernes Pragt.
A:235Dybt udi Skeden
Hvile mit Sværd!
Bundet ved Porten
Stridens Uhyre med Slanger i Haaret!
Thi den gæstmilde Vaanings
Hellige Dørtræ
Vogtes af Eden, Erinnernes Søn,
Den rædsomste blandt Underverdnens Guder.

Andet Kor.

Vildt udi Barmen mit Hierte luer,
Og min Haand er til Kampen hvalvt,
Thi et Medusahoved jeg skuer
Hist i min Fiendes forhadte Gestalt.
Skal jeg unde ham Ordets Hæder?
Neppe jeg stiller det sydende Blod.
Skal jeg lyde det brusende Mod?
Da jeg frygter for disse Steder,
Hvor Eumeniden er dalet ned,
Fra den herskende Gudefred.

Første Kor.

Viisere Fatning
Alderen sømmer.

Jeg, den Fornuftige, hilser da først.

(Til det andet Kor.)

Vær mig velkommen,
Du, som med mig
Broderlig samme
A:236Følelser deler,
Frygtende ærer
Dette Palladses
Vogtende Guder.

Da vore Fyrster samtale venlig,
Ville og vi nu harmløse vexle
Fredsomme Ord her med rolige Blod,
Thi og den lægende Tale er god.
Mødes vi atter paa luftige Slette,
Hæve sig Kampens den blodige Jette !
Staalet da prøve det luende Mod!

Hele Koret.

Mødes vi atter paa luftige Slette,
Hæve sig Kampens den blodige Jette !
Staalet da prøve det luende Mod!

Første Kor.

Fiendskab og Had ei opfylder vort Bryst.
Staden, den ene, os begge undfanged',
Hine udsprunget af fremmede Æt;
Men, naar Fyrster hinanden bekrige.
Tjenerne skulle da myrde og dræbe;
Saa er det Skikken, og saa er det Ret.

Andet Kor.

Selv maa de vide,
Hvi de saa blodig
Kæmpe tilsammen, ei gaaer det mig an.
A:237Men vi maa fægte deres Stride,
Ei er han tapper, ei Hædersmand,
Som vil sin Herre haanet vide.

Det hele Kor.

Men vi maa fægte i deres Stride,
Ei er han tapper, ei Hædersmand,
Som vil sin Herre haanet vide.

En af Koret.

Hør! hvad jeg, overladt til Tanken,
Veiede hos mig paa ledig Vanken

Hen ad de snevre, de yndige Gange
Hist giennem Kornets gyldne Vange.

Saalænge den grumme Kamp nu stod,
Tankeløse vi vildt fremfore,
Thi os bedaared det brusende Blod.
Er da ei disse Sletter vore?
Er den Sol da ei vores, hvis Lue
Skaber og modner Rankens Drue?
Kunde vi ikke i Nydelsens Fryd
Harmløs leve fornøiede Dage,
Lystig see Aarene rulle tilbage?
Hvorfor skulle vi rasende drage
Sværd og Skiold for den fremmede Æt?
Ei den til disse Lande har Ret;
Thi paa Skibet den hid er draget
Hist fra Solens rødlige Nedgang,
A:238 Giæstfri have vi den modtaget,
(Vore Fædre, den Tid er lang)
Nu som Trælle vi for den bukke,
Under fremmede Aag vi sukke.

En Anden.

Godt! vi besidde et lykkeligt Land,
Som den himmelomvankende Solgud
Stedse beskuer med venlige Øie.
Vi dets Blomster med Fryd kunde plukke,
Dersom det kun lod sig spærre og lukke;
Men os Havets trindtbølgende Vove
Røber for de forvovne Korsarer,
Der omsværme de Kyster saa nær.
Vi en Velsignelse har at bevare,
Som kun vinker Udlændingens Sværd.
Landet kan ei sine Børn beskytte,
Slaver vi ere i Fædrenehytte.
Ei hvor om Agerens gyldne Held
Pans den fredsomme Fløite toner,
Hvor Jernet fremvoxer i takkede Field,
Drotterne fødes til Jordens Throner.

Første Kor.

Naturen, den evig retfærdige Moder,
Underlig uddeelte Livets Goder
Til den flygtige Menneskeslægt.
Os den skiænkede Fylde og Marv,
A:239 Der sig skabende stedse fornyer;

Mægtige Vilje fik hine i Arv.
Før hvert Ønske, der luer i Barmen,
Frygtelig Styrke nedlagdes i Armen,
Jorden de fylde med tordnende Skrald;
Men hvo Fieldets Tinde bestiger,
Frister det dybe, det dundrende Fald.
Derfor glad i det Lave jeg viger,
Hyllende mig i min Svaghed ind.

Flokke af Hagelens Kugler blande
Sig med Skyens nedstyrtende Vande,
Og i svulmende Bække sig gyde;
Ned fra Bierget de skummende flyde,
Og giennem Dalen sig brusende skyde,
Broernes Hvælving og Dæmninger følger,
Hvirvlende sig i de rullende Bølger,
Intet kan standse de Vældiges Færd.
Dog kun et Øieblik var deres Skaber,
Og deres Vaner, det rædsomme Spor,
Rindende hen giennem Sandet, sig taber;
Kun i Forstyrrelsen Mindet end boer.
De fremmede Hærjere komme og gaae,
Vi adlyde, men fast vi staae.

(Bagdørren aabner sig, og Donna Isabella træder ind mellem sine
Sønner, Don Manuel, og Don Cæsar.)

Begge Halvkor.

Priser og ærer
|A:240Solen, som hisset
Straalende opstaaer!
Knælende hylder jeg herlige Lys.

Første Kor.

Deilig er Maanens
Mildere Klarhed
Mellem de Stjerners blinkende Glands.
Liflig en Moders
Kiærlige Høihed
Mellem de Sønners ildige Kraft.
Ikke paa Jorden
Faae vi et lignende Billed at see.

Blomstrende slutter
Denne Gestalt
Skønheds-Kredsen paa Livets Tinde,

Vi som Krone den stedse finde,
Pryde det herlig fuldendede Alt.

Skjønnere Kirken, den hellige, har ei
Stillet paa Thronen i Himmelens Borg,
Høiere danner
Konsten end ikke den gudliig undfangne,
End en Moder og hendes Søn.

Andet Kor.

Af sit Skiød hun med Glæde skuer
Sig fremhæve en blomstrende Stamme
Til Gienfødsels evige Liv;
|A:241 Thi hun haver en Slægt undfanget,
Som skal stedse vandre med Solen,
Give de rullende Tider sit Navn.
Slægter bortviftes,
Navne henklinge,
Mørke Forglemmelse
Breder de natindhyllede Vinger
Ud over Tidens hensovede Æt.

Derimod Fyrsters
Ensomme Isser
Glimre i Lys,
Aurora dem kysser
Med evige Straaler,
Som Verdens fremragende Tind.

Isabelle

træder frem med sine Sønner.

Sku ned til mig, du himmelhøie Dronning!
Og hold paa dette Hierte fast din Haand,
At Overmod med Svulmen det ei hæver.
Thi let forglemmer sig en Moders Glæde,
Naar den sig speiler udi Sønnens Glands.
For første Gang, fra den Tid jeg dem fødte,
Omfatter jeg min Lykkes Fylde heel;
Thi indtil denne Dag, jeg maatte voldsom
Det ømme Hiertes glade Udbrud dele;
Forglemme maatte jeg den ene Søn,
|A:242 Naar ved den andens Nærhed jeg mig fryder.
O een, kun een er Moderkiærligheden.
Og mine Sønner vare stedse to!
– Siig! tør jeg uden Banghed overgive
Mig i det drukne Hiertes søde Vold?

(Til Don Manuel.)

Naar jeg din Broders Haand saa kiærlig trykker,
Siig! støder jeg ei Dolken i dit Bryst?

(Til Don Cæsar.)

Naar ved hans Syn mit Hierte sig forlyster,
Er det ei Rov fra dig? – O jeg maa frygte,
At Kiærligheden selv, jeg Eder viser,
Kun vil forøge Eders Fiendskabs Lue.

(Efter spørgende at have betragtet dem.)

Hvad tør jeg love mig af Eder? Siger,
Med hvilket Hierte I er' komne hid?
Er end det gamle, uforligte Had
Med Eder fulgt herind i Fædreborg,
Og venter Krigen hist ved Slottets Porte,
Og tygger den, kun øiebliklig tæmmet,
End skummende paa jernfaste Mile,
For flux, saasnart I Ryggen mig har vendt,
Med Raseri paa ny sig at løsrive?

Koret.

Fred eller Feide! End Lodderne ligge
Hylled' i Fremtid for søgende Blikke.
IA:243 Snart vil sig hæve det skiulende Dække,
Vi ere rede og rusted' til begge.

Isabelle.

O hvilket rædsomt Syn af Vaabenklædte!
Hvad skulle disse her? Er det et Slag,
Hvortil man sig i disse Sale ruster?
Hvortil et saadant Vidne, naar en Moder
Sit Hierte vil for sine Børn udgyde?
O frygte I da selv i Moders Skiød
For Trædskheds Snarer, lumsk Forræderi,
Da Eders Ryg I saa forsigtig dække?
– O disse vilde Bander, som Jer følge,
Som rask adlyde Vredens Vink, de ere
Ei Eders Venner. Troer aldrig dog,
At de med kiærlig Hu vil Eder raade?
Hvor kunne de af Hiertet Eder ynde,
Udlændinge? den Æt, der sig indtvang,
Med Magt fordrev dem fra en arvet Throne,
Og svinged' sig paa Herresædet op?
Tro'r mig! det ønske Alle, for sig selv
At leve frit, kun lyde egen Lov,
Og fremmed Herskab kun af Nød udholdes.
Den Lydighed, som de saa gierne nægted',

De vise kun af Frygt for Eders Magt.
O! lærer dog den falske Slægt at kiænde,
Der, avindsyg, sig vil ved Skadefryd
Paa Eders Lykke, Eders Storhed hævne!
|A:244 Kun Herrens Fald og Fyrstens Undergang
Er Stof til deres Sange, og de Sagn,
Som Oldefædre lære yngre Slægt,
Naar Vintren dem ved Arnestedet samler.
– O, mine Sønner! fiendtlig, falsk i Sind
Er Verden, og Enhver sig selv kun elsker.
Usikkre, skiøre ere alle Baand,
Som Lykken snoede med lette Finger,
Og Lune løser, hvad kun Lune knytted'.
Naturen kun er trofast, ene den
Kan hvile paa en evig Ankerbund,
Naar Storme drive Alt omkring paa Livets Bølger,
Kun Følgesvende kiøber man med Guld,
Tilbøielighed ene Vennen skaber.
Vel den, som Fødselen en Broder gav!
Ham Lykken Intet give kan, thi medskabt
Er Vennen ham, og dobbelt strider han
Imod en Verden, fuld af Krig og List.

Koret.

Ja som de glimrende Stjerner paa Himmels Bue
Jeg min Fyrstinde maa ære, thi blid,
Som de, og med rolige Klarhed hun skuer
Ud over Menneskets Vandel og Id.
Vi, som Forvildede, famle i Mørke,
Drives afsted gennem Livets Ørke.

|A:245 *Isabella*

til Don Cæsar.

Du, som dit Sværd imod din Broder drog,
See dig omkring i hele denne Hob!
Hvor er et Billed', ædelt som din Broders?

(Til Don Manuel.)

Hvem mellem disse, som du kalder Venner,
Tør stille sig ved Siden af din Broder?
Enhver af Eder er sin Alders Mønster,
Ei overgaae, ei vige I hinanden.
O, trodser Nids og Avinds Raseri,
Og vover dog hinanden at beskue!
Ham vilde du blandt Tusinde udseet,
Til Ven ham kaaret, til dit Hierte
Ham sluttet, som den Eneste.

Og nu – da ham den hellige Natur
Dig gav, og alt i Vuggen skiænked', træder
Du, som en Synder mod dit eget Kiød,
Dens Skiænk med Stolthed under Fødder,
Dig kaster i en mindre Værdigs Arm,
Til Fiender og til Fremmede dig slutter.

Don Manuel.

Hør mig, min Moder!

Don Cæsar.

Moder, o hør mig!

Isabella.

Nei, denne sørgelige Strid med Ord
|A:246Ei endes kan. – Her kan ei Mit og Dit,
Og Hævnen ei fra Brøden mere skilles.
– Hvem vilde søge gamle Leie, hveden
Hin Svovelstrøm sig glødende udgiød?
Naar Ætnas Ild med haarde Fødselssmerte
Sig har fremkiæmpet, hviler Lavaelven
Med Truen over Dødeliges Hoved.
Og paa Forstyrrelse hvert Fodtrin vanker.
– Kun Eet jeg Eder lægge vil paa Hierte:
Det Onde, som en Mand, den myndige,
Tilføier Manden, det, saa vil jeg troe,
Tilgives og forsones neppe, Manden
Han vil sit Had, og ingen Tid forandrer
Beslutninger, han velbetænksom fatted'.
Men Eders Fiendskabs Udspring taber sig
I uforstandig Barndoms aarle Tid,
Og selv dets Alder burde det afvæbne.
Spørg selv! hvad var det, som Jer først adskilte?
I veed det ei, og hvis I det udfandt,
I vilde Jer for Børnekævlen skamme.
Og dog det er den første Barnetvist,
Der, gienfødt i en ulyksalig Kiæde,
Blev Sæden til de sidste Dages Skiændsel;
Thi alle slette Handler, som I hidtil dreve,
Kun vare Hævnens og Mistankens Sønner.
– Og denne Drengefeide ville I
Fortsætte end, nu da I ere Mænd?

|A:247(Hun griber Begges Hænder.)

O, mine Sønner! kom, beslutter Eder
Til Regningen giensidig at udslette,
Thi Eders Uret er paa begge Sider lige.

Stormodig, Ædle! skiænke I hinanden
Den ubetalelige store Giæld!
Den gudligste blandt Seire er Forsoning.
I Eders Faders Grav nedkaster hint
Det gamle Had fra spæde Barndomstid!
Til Enighed og kiærlige Forsoning
Opofrer Eders nybegyndte Liv !

Koret.

Hører en Moders formanende Tale!
Visselig taler hun vægtige Ord.
Krigen ophøre, og Hadet sig svale!
Eller vedbliver med Feide og Mord!
Hvad Eder lyster, behager mig vel,
I ere Herrer, og jeg er kun Træl.

(Efterat have tiet en Stund, og forgjæves ventet en Yttring af Brødrene, bliver hun ved
med undertrykt Smerte.)

Ei veed jeg mere nu, thi Ordets Kogger
Forgjæves jeg udtømte, spildte Bønnens Kraft,
I Graven hviler han, som vældig Eder tæmmed',
Og Moderen staaer kraftløs mellem Eder.
– Fuldender! fri er Eders Magt, adlyder
Dæmonens Bud i Raseriets Færd!
Husgudens Alter Jer ei helligt være,
A:248Lad denne Sol, som skued' Eders Fødsel,
Og nu beskue Eders Vexelmord!
Udrydder Jer for Eders Moders Øine
Med Eders egen, ei med fremmed Haand!
Bryst imod Bryst, som det thebanske Par,
Fast favnende med Jernets Arm hinanden,
Gaaer paa hinanden ind, og kiæmper modig!
Indborer Dolken i hinandens Bryst,
Ombytter Liv med Liv, og seirer Begge!
Ei Døden da skal Eders Tvedragt læge,
Men Flammen selv, hin Ildens røde Støtte,
Tvekløvet skal fra Eders skumle Grav
Sig hæve, blusse op i to adskilte Luer,
Som Eders Livs og Døds det gyselige Billed!

(Hun gaaer.)

Jeg vil ikke dennesinde bebyrde Publikum med mere, og blot med Hensyn paa Oversættelsen tilføie, at jeg under samme havde det dobbelte Maal, tro at giengive Originalens Ideer, og saalidet som muligt erindre Læseren om, at han havde en Oversættelse for sig.

Ogsaa stræbte jeg at beholde Originalens Ord og Versemaal, men dette var i det mindste ikke mig stedse muligt, uden at glemme mit Maal.

Nik. Fred. Sev. Grundtvig,
Kandidat i Theologien.